

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și alte țeri străine pe an 10 cor.
—
Un număr singuratic 10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se înapoiază.

Cum e în Albania.

Un jurist originar din Austroungaria, funcționar în Bosnia, descrie Albania în „Die Zeit“ precum urmează:

Citind în presa oficială inmurile dela constituirea guvernului provizoric al Albaniei, am grăbit și eu la Valona spre a găsi acolo mindrul popor albanez, despre care auzisem atâtea lucruri frumoase.

Dar... ce-am găsit? Nimic, absolut nimic din ceiace nădăjduiam. Nicăi chiar pe poporul albanez. Albanezi sînt în realitate două sămînții de oameni cudesăvîrșire deosebite. Albanezi nordici și cei sudici, cari se înțeleg între dînși în limba grecească.

Zice-se că viitoarea capitală a Albaniei are să fie Elbasan, aflătoare la mijlocul acestor două sămînții, unde se crede a se putea mai ușor forma o limbă literară a Albanezilor. Pentru aceasta însă se cere cunoștința scris-cititului. Preotul Mihail Sciali zice însă că în Albania se găsesc foarte puțini oameni cu carte. Am avut și eu însumi prilejul a mă convinge cît se opintiau ministri a-și scrie, cu slove turcești, ucazurile către popor. Intrebînd cu mirare, de ce nu folosește guvernul limba albaneză, mi-s'a spus spre uimirea mea, că niciun ministru nu știe să scrie albanește. Niciunul nu cunoaște alfabetul latin ce ar fi să se intro-

ducă în limba albaneză. Cum e să se dezvolte astfel limba literară a Albanezilor?

Înjurul Elbasanului, situat la 60 km. de mare, nu sînt decît poteci pentru călărit, în vremuri rele absolut nepenetrabile, cum să se dezvolte deci noua capitală a țării?

Pestetot la Albanezi cei mîndri cu greu va străbate cultura europeană. Un exemplu. Am făcut cunoștința secretarului noului guvern albanez. Ne-am dat în vorbă și despre reformele ce-ar fi să se introducă în țară. Cărți funduare nu există în Albania. Astfel întreg creditul e zidit pe încrederea personală. Se poate închipui cum stă lucrul cu organele subalterne ale ierarhiei funcționarilor.

În toate cafenele se politizează în grupuri despre viitorul țării. Pretutindenii răsună sentința generală: n'avem nevoie de străini, avem noi cultură destulă pentru a ne cîrmui singuri prin noi înșine...

Secretarul „ministrelor de interne“ îmi spune că în momentele de față se ocupă cu alcătuirea limbii literare (e absolvent al școlii comerciale din Turin), în care pîn'acum multe, foarte multe vorbe cari lipsesc, sînt înlocuite cu altele turcești, grecești, ori italienești.

În singurul hotel al „capitalei“ e o murdărie înapămintătoare. Subt un șopron afîrna un miel tăiat, destinat pentru prînzul

oaspeților, din care își făceau partea vr'o trei pisici.

În Albania sînt advocați cu nemiluita, mai mulți chiar și decît pela noi. Pelîngă edificiul stăpînirii sînt dejur-împrejur o aproape în fiecare colibă de lemn citeun advocat. Advocacia acolo e o memorie liberă, fără a fi condițională de vr'o calificatie specială.

Ura între cele trei confesiuni nicăi că se poate descrie. Aproape de Durazzo într'un sat, îndată după ce s'au fost îndepărtat trupele sîrbești, musulmani au început a masacra pe creștini. Cu un cuvînt cum e în Albania, să nu mai fie nicăiri!

Dovadă că unde nu străbate cultura, civilizația, nu poate fi bine nicăi de oameni, nicăi de vecini lor. Dar... drumul culturii e drum greu, măi ales pe unde oameni nu se văd singuri cum sînt. Și ca în Albania, dar într'o altă formă, se măi găsește și pealocuri prostie destulă! Dar a arăta pe față prostia cuiva, e primejdios. Și cine îndrăznește s'o facă o pățește cum au pățit-o toți cumiți din lume. A venit vremea lui Antichrist, cînd trebuie să te închini înaintea prostului, spre a nu-l scoate din țîțini. Prostia a fost și rămîne o forță majoră în societatea nu numai a Albanezilor, ci și în a sîntocilor de pretutindenii. Și orcine îndrăznește a o arăta cu degetul, trebuie să cadă, așa-i rostul lumii.

FOILETON.

Mintea și Norocul.

(Dialog).

Mintea: Pare-mi-se că fugi din calea mea, frățioare. Decînd te caut și abia acum te întîlnesc. Știi tu oare că frați sîntem? Legătura dintre noi nu trebuie să se rupă, orce idei am avea. Umblat-am în urma ta și am văzut că te porți față de mine cît se poate de rău. Nu-mi place deloc purtarea ta. Chemarea noastră e una: să împărțim darurile ce le avem. Și aceasta ar fi bine să o facem în conțelegere.

Norocul: Înțeleg. Dar vezi pe tine nu dorul meu te-a pus în căutare, ci propriile tale interese. Nu ascunde. Așa este!

Mintea: Te înșeli. Nu împlinirea propriilor mele interese mi-e scopul, ci voesc a-ți arăta că calea pe care ai apucat-o nu e bună.

Norocul: Și nu mi-ai spune, de ce nu-i bună?

Mintea: Eată de ce: În vremea din urmă, pe acolo pe unde mergeai tu, acum crește nemulțumirea.

Norocul: Cum nemulțumirea?

Mintea: Da. Fiindcă tu nu împarți după dreptate darul între oameni.

Norocul: Și ce te importă pe tine treaba asta?

Mintea: Mă importă. Simțul de dreptate, dacă-l ai, ar trebui altcum să-ți dicteze.

Norocul: Eu dupăcum văd, fără mine nu poți face ispravă.

Mintea: Dar nicăi tu fără mine!

Norocul: Eu nu te-am căutat și nu mă plîng în gura mare.

Mintea: Tu nu te plîngi, dar se plîng alți, față de cari tu te porți mașter. Eu împart durerea și desimt cu ei, de aceia îți vorbesc. Lucrezi în-contra mea și în-contra aceluia care te-a trimis în lume.

Norocul: Tot acestea ți-le-aș putea spune și eu.

Mintea: Ce-î mai ușor decît răul tău să-l arunci în capul altuia.

Norocul: Tu nu ai să te amesteci în treburile mele și am gătat-o!

Mintea: Nu voi să mă amestec, dar îți spun că ceiace faci nu faci bine. Griji că ți-se va cere odată socoată.

Norocul: Pentru faptele mele eu voi da socoată și nu tu. Măi bine spune-o că fără mine nu poți face ispravă în lume.

Mintea: Dacă ții atîta la ispravă, apoi te puteai ușor convinge că am făcut măi mult decît tine. Din darurile mele am dat tuturor. E drept că unora măi puțin altora măi mult după cum am aflat de bine. Și aici am fost cu considerare față de tine. Dacă-î ingrămădiam și eu pe uni (pe ai tăi) cum i-ai ingrămădit tu, ce rost avea chemarea mea? Tu capricios cum ești, cînd te oprești la unul, îl încarci cu atîtea daruri, că ar putea cu zece să le împarți. Dacă o făceam și eu astfel, cum arătam?

Norocul: De ce n'ai făcut-o? Eu nu te opresc și nu te opriam. Ești zgîrcit, însă și fără să bagi de seamă zgîrcenia vorbește din tine.

Mintea: O fi... Nu sînt însă grosolan.

Norocul: Sorioară, ai cam ieșit din tact. Măi înainte spuneai că ai alt scop, și acum te apuci cu mine la ceartă.

Mintea: Trebuie să mă cert, pentru că eu nu pot suferi ca favorizați tăi să trăiască în dezmerdare proastă, ear miile de oameni să munciască din greu, fără să aibă bucurii. Eu îi mîngăi, îi luminez și aștept ca și tu să faci ceva pentru dînși și trebuie se ții cont de dorința mea, căci altcum...

Norocul: Căci altcum rupem legăturile; nu ne-om măi căuta și nu ne-om măi întîlni. Așa-i?!

Mintea: Și înloc de dragoste frățească vom nutri ura și dușmănia.

Norocul: Și ce va lucra unul, celalalt se va trudi să strice. Așa-i?

Mintea: Așa. Și înloc să facem lumea mulțumită, o vom neferici. Vezi, deaceia zic că noi numai pe o cale umblind și numai în conțelegere am putea face ceiace sîntem datorii a face.

Norocul: Pelîngă toată dragostea, nu-ți pot primi părerea. Binele îl voesc și eu, dar nu mă pot lega de nimeni. Îți promit de acum înainte, am să te sprijinesc. Îmi place libertatea și acesta e motivul că singur mă strecor prin lume. Fi sigură că am să mă țin de promisiune. Vom căuta să convenim măi adeseori, pentru a ne înțelege.

Mintea: Dacă nu ți-ai cunoaște purtarea din trecut n'ai zice, dar mi-e teamă, că la primul pas vei căuta să-ți arăți superioritatea închipuită.

Norocul: Cum vorbești? Nu-ți ajunge vorba pe care are s'o urmeze fapta?

Mintea: Dacă nu te-ai cunoaște așa ușuratic, a-și pleca fără nicio banuală.

Norocul: Vorba e vorbă.

Mintea: Și fapta e faptă.

Norocul: La muncă!

Regele Carol despre limba română.

Cuvîntare rostită la Academia română în sesiunea din 1905.

... Mă bucur de cîteori am prilejul de a lua cuvînt în acest locaş, unde am auzit atîtea conferinţe atrăgătoare şi disertaţiuni iscusite cari au răspîndit lumini noi asupra trecutului nostru şi îndrumări înțelepte pentru propășirea științei adunînd astfel un material de mare preț pentru lărgirea templului care adăpostește sufletul neamului românesc.

La temelia acestui templu se află limba românească, care Mi-a devenit îndoit de scumpă din ziua cînd am auzit-o răsînd pe buzele neuitatei Mele copile și decînd, spre a Mea min-găiere, urmași Mei o găsesc în jurul Meu. Mînat de această simțire, am propus Academiei, acum 21 ani, întocmirea dicționarului „Etymologicum magnum Romaniae” avînd mai ales în vedere culegerea și păstrarea acestor cuvînte vechi cari — deși obîrșia lor este slavonă, grecească sau turcească — alcătuiesc originalitatea și bogăția limbii. Dorința Mea era ca Academia să scape aceste odoare amenințate a cădea în uitare, redîndu-le locul la care au drept și să pue o stavilă la acest val de nepăsare pentru graiul bătrînesc, stîrbind totodată buruienile neologismului cari înăbușe limba strămoșească.

Limbile își au într'adevăr viața lor proprie care se dezvoltă după niște reguli statornice, însă înrîurirea scriitorilor de frunte și a Academiiilor asupra acestei dezvoltări este deasemenea netăgăduită. Dece să ne ferim de aceste locuțiuni vechi cu obîrșie așa de curată ca aceia a liturghiei și a letopiseturilor Țării, și care nici măcar arhaisme nu sînt deoarece le întîlnim în limba bisericii și a poporului?

Mult mai de temut sînt aceste neologisme sterpe, cu forme și înțelesuri pocite, care nu aduc nicio idee nouă, ci izgonesc numai cuvînte ade-vărat românești spre a le înlocui cu altele străine cu înțeles absolut identic, ca spre pildă „avan-sare”, înloc de înaintare; „voiaj” înloc de călătorie. Aceste parasite răutăcioase sînt mii; numărul lor crește pe zi ce merge și sfîrșitul va fi schilodirea limbii. Strecurarea lor o datorim în mare parte vieții politice, obiceiurilor apusene și educațiunii copiilor în străinătate. Aceste înrîuriri nu au fost totdeauna norocite, nu numai asupra limbii ci și asupra moravurilor, cari au perdut poate mai mult decît au cîștigat.

Urmarea cea mai de plîns a acestei greșite îndrumări este șînțul ce se sapă între limba claselor culte și neprihănită limbă a poporului. Des-părțenia aceasta trebuie dară cu orice preț prein-țimpinată ca o *primejdie pentru neamul românesc*

Mintea: Vom schimba lumea cu totul. Va fi numai fericire, bucurie în lume. Condiția, ce ți-o pun la plecare, e: să nu minți.

Norocul: Aceasta o repet și eu.

Mintea: Cînd opera noastră va fi desăvîrșită, atunci vom merge să ne dăm seama înaintea celui ce ne-a trimis în lume.

Norocul: Bine.

Mintea: Dar ca să fim împăcați pe deplin, te rog, nimicește tot ce ai lucrat fără mine și în-contra mea.

Norocul: Asta nu o pretinde, căci earăși ajungem unde am fost mai înainte.

Mintea: Nu pot. Pe mine mă doare. Tu ai ridicat pe aceia... ridicat până la nori.

Norocul: Doar scopul nostru e să împărțim darurile noastre.

Mintea: Acela. Dar în activitatea noastră trebuie să fim egali și drepți.

Norocul: Noi nu ne putem înțelege. Mai bine e să ne vedem de treburi. Facă fieștecare dupăcum voește.

Mintea: Dacă e așa, atunci totuși răzburarea va fi cu noi la tît pasul.

Norocul: Fie, nu-mi pasă. Voi arăta lumii că mă pot lipsi de tine.

Mintea: Și eu voi lucra din răspuțeri și mă voi bucura de rezultat. Nu pot începe cu un capricios ca tine.

Norocul: Asemenea zic și eu.

Mintea: Ai tăi vor muri în prostie!

Norocul: Și ai tăi de foame!

Mintea: A douaoră mă vei căuta tu pe mine. Te vei convinge că nu te poți lipsi de mine.

Norocul: Vom vedea...

Vlăduț.

a cărui unitate se întemeieze pe legea și limba sa. Știu că Academia și un mîunchi de scriitori vrednici luptă cu o patriotică osîrdie spre a alunga această vătămătoare cotropire, însă rivna și silu-țele tuturor nu vor fi de prisos spre a aduce la bun sfîrșit această operă de însănătoșare. Eată pricina pentru care o grabnică dare la lumină a dicționarului este atîi de dorită de Mine. Imi dau seama de greutățile lucrării, de timpul ce cere, totuși cred că în acest lung șir de ani s'ar îndeplini în mare parte programul alcătuit. Dacă mai zăbovim, știrbirea și schimonisirea limbii se va lăși tot mai mult; ear îndreptarea va fi cuatît mai anevoioasă. Aștept dar cu nerăbdare ca Ety-mologicum să fie pus în mîna tuturor, avîndu-se grija ca întocmirea lui să fie cît de întreagă, cu un număr de citațiuni bine alese, însă limitat, spre a nu ne înmoli lucrarea într'o prea mare întindere. Perfecțiunea lui are mai puțină însem-nătate decît ființa lui.

Sînt încredințat că domniile-voastre veți în-timpina aceste mici îndrumări ce Mi-am permis a le așterne ca un semn al viuei mele dorinți de a vedea Etymologicum odată desăvîrșit spre cinstea Academiei și folosul generațiunilor viitoare.

IGIENĂ.

Precauțiuni de luat cînd bîntue holera.

Băuturi. Să nu beți decît apă curată — ce a fost mai întăi feartă — apoi a fost păstrată în vase curate și bine acoperite. Feriți-vă de băuturi alcoolice.

Alimente. Feriți-vă de-a mîncă fructe neo-coapte, salate, ridichi, cîrnați, mezeliuri, pastramă. Mîncăți numai o hrană ușoară sănătoasă.

Paza corpului. E bine să purtați înjurul pîntecelui, un brîu de flanelă, ca să vă feriți de răceală.

Să vă feriți de orice fel de oboeală. Persoanele cari suferă des de stomac cei cari capătă ușor diaree, cei cari fac uz des de purgative, aceia sînt mai predispuși la holera.

Această boală este periculoasă mai ales pentru cei oboșiți, slăbiți cari au mai zăcut de alte boli.

Femeile însărcinate de asemenea sînt expuse. Deasemenea tristetea, grijiile, frica mai ales, slăbește organismul și holera e atunci mai funestă.

În curtea voastră, să nu strîngeți murdării, să stropiți gunoaiile și latrinele cu apă de var, cu substanțe antiseptice.

Cumpătare la mîncare, grija cu apa de băut să fie curată, liniștea sufletească și curățenia cor-pului sînt măsuri bune contra holerei.

Prof. Dr. Eichhort.

Sîmburi de prune otrăvitori.

În Klingental (Germania), un ucenic a mîncat un număr mare de sîmburi de prune Incurînd s'au arătat semne de otrăvire și după trei ore de chi-nuri, băiatul a murit. Moartea a fost pricinuită de otrava care se afla în sîmburi de prune.

ECONOMIE.

Ingrășămînt pentru livezi.

Unul din cele mai bune îngrășăminte pentru livezile cu earbă este: mustul de vite. El se duce de obicei pe locuri la sfîrșitul ernii, dar se poate răspîndi totașa de bine și în cetelalte timpuri ale anului. Plugarul poate împrăști mustul pe livezi chiar după întăia coasă, va avea o otravă mai îmbelșugată. Trebuie însă să se știe că unele materii din el, cum este carbonatul de amoniac, arde erburile. Deaceia va subția îngrășămîntul cu apă și anume: la o parte de must va pune 6-8 părți de apă. Cîmpul se va uda cu ajutorul unor butoaie așezate pe roate, avînd la spate o țevă cu găuri, pentru ca lichidul să fie răspîndit lafel pe tot locul. Dar pentru strîngerea și păstrarea mustului până la întrebuițare, plugarul cuminte face în apropierea grajdului vitelor o groapă, pe pe care o pune în legătură cu grajdul printr'un șanț de scurgere și prin niște olane. Groapa va sta acoperită spre a nu se perde gazele din must și spre a nu da vițele și oameni în ea.

FELURIMI.

Clopotul din Sebastopol. În războiul crameic armata franceză a făcut pradă de război un pu-ternic clopot, ornat cu o bogată auritură. Clo-potul acesta a fost dus cu acel prilej la Paris, și a fost așezat în biserica Notre Dame, unde era păzit ca unul dintre cele mai scumpe clenodii până în ziua de azi. Decînd realitățile dintre Franța și Rusia au devenit amicale, guvernul rusesc a cerut în repetite rînduri dela guvernul francez ca să reinăpoeze Rusiei acest clopot istoric, dar toate rugărilor până acum au fost ză-darnice. Nu demult guvernul francez s'a înduplecat însfîrșit totuși și i-a promis ambasadorului rusesc, Isvolskij că va satisface această dorință a Rusiei. Alaltăieri în liniștea cea mai mare a fost scos din Notre Dame acest clopot de o greutate de 3000 chilograme și acum se află în drum spre Sevastopol.

Ua gest frumos al ostașilor români. Citim într'un ziar din România: De pe cîmpul de ope-rațiuni, un prieten ne povestește următorul fapt, care desvăluie cît de mult e stăpînit sufletul soldaților noștri de sentimentele de nobleță. Mai zilele trecute, la depozitul de apro-vizionare din Corabia, s'a dus o vacă pentru hrana trupei. Animalul urma să fie tăiat și apoi gătit pentru masa oamenilor din compania 4 etape, batalionul 4 pioneri. Ca un cuvînt de ordine printre toți acei bravi soldați s'a răspîndit deodată hotărîrea de renunțare și jertfă. Unindu-se între ei, împreună cu gradați, își exprimară dorința d'a renunța la masa din ziua aceia, rugînd în același timp pe comandantul companiei, sublocot. Mihaî Popescu a dăruî în numele trupei unei femei sărace al cărei soț e plecat la război, animalul ce urma să fie tăiat. În urma cercetărilor făcute s'a găsit chiar în satul Siliștioara unde cantona compania, o biată femeie anume Maria Niculae Micu Dora, cu șapte copilași, al căror tată era pe cîmpul de război cu regimentul 19 Caracal. Fiind chemată de comandantul companiei 4 de pioneri, i-se predete în fața tuturor soldaților vaca ce pe viitor urma să fie de bucurie și hrană celor șapte copii și maicei lor. Surpriza și bucuria bieteî femei la acest dar neașteptat venit din partea unor tovarăși de luptă ai soțului ei, fu de nedescris.

Visuri groaznice Din Steyr se scrie, că zilele trecute a sosit o doamnă din Viena acolo, spre a-și cerceta rudeniile. Într'o noapte cînd dormiau toți, doamna a sărit din pat, o alergat la fereastră, și deschizîndu-o, a sărit dela etagiul al doilea afară la stradă. Grav vulnerată a fost dusă la spital. S'a deschis o anchetă și cei din casă au spus, că au mai auzit cum nefericita a strigat, deșteptîndu-se din somn, și iute a alergat la fe-reastră, săvîrșind fapta pe care ei nu a mai putut-o împedeca, cînd au sărit din pat. Venindu-și mai tîrziu în fire, nenorocita a fasonat, că de mai multe nopți are visuri groaznice. Așa și noaptea aceasta fatală a visat, că a venit un cutremur de pămînt, casa se clătina, și ea de frică a sărit pe fereastră la stradă. Se crede, că va remînea în viață.

Convocare.

Cu convocare la §-ul 41 din statute, prin aceasta convocăm *adunarea cercului a despărță-mîntului Bocșa al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român pe 15/28 August a. c. la 2 ore după amiază în saletul din gradina D. Alexandru Poienariu din Bocșă montană*, la care P. T. Domni membri precum și alți iubitori și sprijinitori ai culturii poporului român sînt invitați a lua parte.

PROGRAMUL ADUNĂRII:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărță-mîntului.
 2. Raportul anual al comitetului.
 3. Cenzurarea socoșilor.
 4. Stabilirea bugetului pe anul viitor.
 5. Disertațiuni.
 6. Alegerea biroului și a comitetului pe un an nou period de trei ani.
 7. Propunerii.
 8. Distribuirea de cărți folositoare între popor.
 9. Inchiderea adunării.
- Bocșa-montană din ședința comitetului cer-cual ținută la 2/15 August 1913.

Ion Marcu
dir. despărț.

Constantin Băleanu
secretar.

CRONICA.

Luni, la ziua nașterii Maieștii Sale s'a oficiat pe cîmpia de dinaintea gării din localitate slujbă divină prin protoereul rom. cat. *Krinitzky*, ear reg. 43 de infanterie, călărești, tunari și batafioanele de vînători, cu întreaga ofițerime în drunte cu Excelența Sa comandantul de corp în Timișoara, au dat onorurile militare prin repete salve de puști și de tunuri. Au fost o paradă militară cum rar s'a mai pomenit. Intreg orașul a fost pavoazat, avînd aspectul unui oraș mare. În tot timpul cît a staționat armata aici, muzica regimentului a dat seara concerte, alternativ cînd în Grădina de tir, cînd în grădina otelului „Coroana Ung.” D'aici din Oravița soldații s'au înapoiat la garnizoanele lor, întrerupîndu-se manevrele la ordin mai înalt.

Inscrierile pentru clasa I. a noului gimnaziu din Oravița se fac la 1-3 Septembrie st. n. curent în sala de conferințe a Școlii civile din localitate.

Ziarului „Minerva” din București i-se telegrafiază din Sinaia, că părăsirea regală română, ieșind cu automobilul la o plimbare o haită de Țigani-nomazi din împrejurime ar fi atacînd cu petri automobilul regal, ba s'a auzit și împușcături. Numai prezenței de spirit al șoferului i-se poate mulțumi că nici Regeluși nici Reginei nu li-s'a întimplat nimic. Poliția urmărește pe atentatori.

„Viitorul” primește din cercurile diplomatice bucureștene informația, despre începutul unei statornice alianțe între popoarele balcanice și România. E vorba de trei căsătorii princiare, cari — dupăcum e informat ziarul amintit — vor avea loc cu siguranță la toamnă sau celmult în primăvara anului viitor. Alteța S. S. Principeasa Elisaveta se va căsători cu Diadocul Greciei, principile moștenitor George; A. S. R. Principele Carol va lua în căsătorie pe Marea Ducesă Tatiana, a doua fiică a Țarului Rusiei; iar Principele Alexandru moștenitorul Serbiei pe Marea Ducesă Olga, prima fiică a Țarului Rusiei. În legătură cu acesta „Rijeci” din Petersburg, află din sursă competentă, că știrea publicată de ziarele străine, despre o iminentă călătorie a principilor Ferdinand al României cu fiul său Carol la Livadia, e aranjate mai multe apartamente pentru primirea oaspeților români.

În o sală a Ateneului român s'au întrunit din București mai mulți ziaristi și intelectuali cari au pus bazele unei ligi pentru apropierea popoarelor balcanice. Adunarea a votat următoarea moțiune: „Subsemnații cetățeni și jurnaliști, aparținînd la diverse naționalități, considerînd marele interes pe care l-ar avea toate popoarele din sud-estul Europei de a fi unite într-o ligă, care să aibă drept scop apropierea și unirea tuturor acestor popoare, declărăm, că ne angajăm a lucra fiecare în țara sa respectivă pentru realizarea acestei idei”. La această ligă au aderat până acum mai mulți intelectuali și ziaristi români, francezi, sîrbi, greci și italieni.

Zilele trecute inginerul Vlaicu a zburat dela București pe cîmpul de operațiuni în Bulgaria, parcurgînd distanța dela București la Corabia (170 kilometri) în două ore, ear dela Corabia la Teliș, dincolo de Plevna (80 kilometri) într-o oră. E de notat, că acest zbor a fost făcut pe un vînt extraordinar de tare, ceiace a atras îndrăznețului aviator admirația tuturor ofițerilor cunosători în ale aviațiunii.

La zborul arangeat în capitală din prilejul zilei Sf. Ștefan, *Mihai Székely* cel mai vestit pilot maghiar, s'a prăbușit dela 600 m. înălțime. Mașina i-s'a zdrobit, ear el ca prin minune a scăpat cu zile. Alt pilot maghiar *Andrei Kvasz*, s'a trudit înzadar căci n'a putut nicidecum să se avînte cu mașina lui de zburat.

Al 20-lea congres de pace s'a început zilele astea participînd 950 de delegați. Prezidentul prof. *Delouter* a accentuat că pacea nu o poate promova decît dezvoltarea deplină a dreptului internațional și neafirmarea statelor.

Tinerimea română din Oravița arangează la 28 August st. n. 1913 (Adorm. Maicii D-lui) în „Grădina de tir” din Oravița-montană o petrecere de vară, care promite a fi foarte bine ceretată. Venitul curat e destinat Reuniunii rom. de cîntări și muzică din Oravița-montană.

La 15 Septembrie c. se începe cursul de 10 săptămîni de limba română și germană (ortografie, stil și compoziție) în casina rom. din Oravița-montană pentru d-șoare române.

Congresul învățătorilor convocat la Cluj pe zilele de 24-25 curent a fost oprit din ordinul ministrului, pe motivul comunicat învățătorului pens. *Ion Lazar* din Șimleul-Silvaniei, că congresul n'a fost convocat de conducerea învățătorei rom. confesionale, ci de un particular (magán ember), redactorul unei foi românești.

Din Losoncz a dispărut fără urmă avocatul *Dr. David Révész*, care a trăit bine — din sudoarea altora.

Premierul *Tisza* și contele *Pallavicini*, s'au duelat Mercuri în Budapesta. Dupăce ambi au suferit leziuni, medici au constat incapacitatea de a se continua duelul. După oprirea duelului, adversari s'au împăcat.

„Dimineata” e informată că România e pe cale de-a încheia o convențiune postală cu toate regatele balcanice. S'ar fi stabilit un tarif unitar. Pentru scrisori se va plăti 15 bani.

Numărul soldaților români căzuți pe cîmpul de operație este, după ultimul buletin, în total de 302.

D-nul *Vasile Stroescu* a dăruit gimnaziului din Brad 100.000 cor. Cu acest dar al marelui sprijinitor al culturii românești credem că gimnaziul din Brad va putea fi întregit cît mai curînd la 8 clase.

„Telegraful Român”, organul mitropoliei gr. or. române, anunță: Mitropolia noastră a intentat proces, cum se știe, înainte cu cîțiva ani mitropoliei sîrbește, pentru mănăstirile rămase la despărțirea ierarhică în posesiunea Sîrbilor. Procesul, care decurge la tribunalul regesc din Budapesta, parte din cauza materialului foarte vast, cuprins în actele procesului, parte din cauza schimbărilor întimplite în persoana referentului, a rămas până acum neresolvit. Afară de aceste două calamități, a mai obvenit apoi încă una, pe cît de misterioasă, pe cît de regretabilă. Anume, au dispărut fără urmă șapte adnexe foarte însemnate din cele alăturate la replica avocatului mitropoliei noastre, cari adnexe neputîndu-se afla, avocatul mitropoliei noastre a fost provocat, ca întrecut dorește, ca cuprinsul acelor documente să fie luat în considerare, să le prezenteze de nou în termen de 30 zile. Avocatului mitropoliei noastre, domnului *Dr. Emil Babeș*, precum aflăm, i-a succes, cu ajutorul *P. C. Sale*, Arhimandritului *Augustin Hamsea*, să satisfacă acestei provocări. Documentele însemnate au fost înaintate de nou tribunalului, și acum va urma încurînd rezolvirea procesului de mare importanță pentru biserica noastră, și încă, cum ni-se scrie, între auspicii favorabile pentru noi.

„Reuniunea de cetire și cîntări din Ciclovamont. arangează Joi la 15/28 August (Adorm. Maicii D-lui) în pavilionul din grădina „Berăriei” din Ciclova-montană concert împreună cu teatru cu următorul program: 1. Concert: 1. C. Porumbescu: „Luna suride”, chor bărb.; 2. I. Vidu: „Peste deal”, chor mixt; 3. Aurel P. Bănuț: „Achim Filăru”, monolog predat de d-l Vasile Băiaș. 4. „Doină”, executată de d-l Mih. Jumanca cu acompaniament de orhestră; 5. I. Vidu: „Coasa”, chor mixt. II. Teatru: „Vlăduțul mamei”, comedie într'un act. Persoanele: Vlăduțul mamei școlar de sat: d-l Costa Brata; Iftimie Sbirciog, bătrîn pădurar: d-l Vasilie Băiaș; Savasta, mama lui Vlăduț: d-șoara Ana Frățilă; Smărăndița, fica lui Iftimie: d-șoara El. Todor; Costică Șoimescu, tînăr boer: d-l Dim. Sperlea. Țărani, țărance. După producțiune dans.

„Reuniunea de cetire și cîntări” din Mercina invită la concertul împreună cu teatru ce-l va aranja Joi la 15/28 August 1913 în curtea școlii gr. or. cu un program frumos.

Vasile Cimpasescu din Criștură (Bihor) pîndind pe un braconier, deodată vede cum un urs bine dezvoltat îl urmărește. Braconierul strigă „stai”, și dupăce trage două focuri, ursul se ridică în două picioare și-l prinde în brațe. Cimpasescu scoate cuțitul și i-l înfige în grumaz, ursul se zbate și... în ziua următoare au fost găsit ursul mort, ear Cimpasescu zăcînd în nesimțire lîngă gaura ursului dintr'o crepătură a stîncii, unde dupăce și-a venit în fire, a găsit în peștera ursului o mulțime de oase de animale.

Zilele trecute a sosit în București senatorul *Batzaria* fost deputat în parlamentul turcesc, care precum se susține în cercurile diplomatice — misiunea a să pune în conștelegere cu membri guvernului român privitor la noul conflict al Turciei, în care caz România să rămînă neutrală.

† *August Bebel*, șeful socialiștilor din Germania, a decedat într'un sanatoriu din apropierea orașului Zürich (Elveția), în etate de 73 ani.

În hotarul comunei Măcău se scaldau în Murăș trei copii, cari din nebăgare de seamă au intrat prea adînc în apă și valurile au început să-i răpească cu ele. Au început copiii să strige, și de pe mal un cine mare a sărit imediat în apă, și prins un băiat de păr și l-a scos la mal, a mers apoi iute după ceilalți, dar până a sosit la ei pe aceștia i-au înghițit valurile. I-a căutat priin apă și i-a scos și pe ei la mal, dar — morți!

Un farmacist din apropierea Zürich a primit o scrisoare dela un prieten al său, medic, care-l aducea la cunoștință, că nu mai are cu ce să-și mai țină familia, decî s'a hotărît să o omoare întregă apoi să se sinucidă. Farmacistul a alergat iute la poliție și cu asistență polițială s'a dus la casa prietenului său, dar a fost prea tîrziu, pentru că toți cei din casă erau morți, cu medicul împreună.

După părerea unui mare geolog german între Europa și Africa se va ridica într'un viitor nu prea îndepărtat un nou lanț de munți. Acest lanț de munți se va ridica din marea Mediterană.

Din Milano vine trista știre, că marele scriitor rus *Maxim Gorkij* s'a îmbolnăvit grav. Morbul vechi de pept ear l-a atacat perzînd mare cantitate de sînge. Starea lui e atît de gravă, încît au fost nevoiți a-l transporta la Rimini într'un sanatoriu. Un prieten intim al lui stă pururea lîngă el.

Bibliografie.

Societatea culturală „Steaua” din București a dat la ivială, acum de curînd, un splendid portret al lui *Mihai Viteazul*, lucrat de pictorul *Costin Petrescu*, după tabloul lui *Franz Francken* din Viena. Portretul, tipărit în culori în Institutul de Arte Grafice C. Sfetea, reprezintă pe marele domn în o atitudine marțială, îmbrăcat în frumosul și cunoscutul său costum: căciula întoarsă și mantie de purpură. El merită a sta în fiecare casă românească, alături de portretul lui Ștefan cel Mare, publicat de aceeași societate culturală și lucrat de același pictor, precum și tablourile *Regelui*, *Reginei*, *Prințului Ferdinand* și *Principesa Maria*. -- Se găsește de vînzare la *Librăria C. Sfetea București* și la principalele librării din țară. Prețul 50.

A apărut „*Wilhelm Tell*” dramă istorică în 2 acte, în versuri, în cea mai bună traducere românească în formă, originală, de *Șt. O. Iosif*, cu 2 portrete: *Schiller* și *Iosif* și cu o harta geografică a Elvețierii, avînd și o introducere și explicări de *Iloria Petra-Petrescu*. Piesă renumerată din partea Societății pentru fond de teatru român. Editura *Librăriei Ioan I. Ciurcu* în Brașov.

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.
Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

Apoteca la „Sf. Gheorghe”

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviana”, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămîna celorce au daraveri de orice natură atît în orașul cit și în provincia noastră întregă, exoperînd, orî înlezînd fiecărui care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să iolosiască **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depărtează de pe față și de pe mîni orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). — Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroa. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra facului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svițera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-tér 15
Telefon Iózséf 14—97.

Cel mai modern atelier de specialități de corsete din sudul Ungariei.

Aduc la cunoștința on. dame că execut cele mai elegante legătoare de casă pentru pîn-tece și corsete mari (Princés), la cari întrebuintez numai oase veritabile de pește
Prețuri moderate.

soția
lui

TEODOR FAUR

Timișoara-Iosefin

strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Verșeș, Panciova, Becicerecul-mare, Madoș, Beregszász, Törökbecse, ear în Oravița la
Dobó Antalné

Casa lui Dr. Fehér

din strada principală

e de vînzare din mîna liberă
orî de încheriat.

A se întrea la Administrația noastră.

La Tipografia „Progresul” în Oravița

se pot comanda

totfeul de tipărituri bisericești, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efeptuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii etc.

lucrate toate cu gust

➡ Nădăduim că toți Români de bine ne vor trece pragul. ➡